

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **S.Z.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 14 stycznia 2026 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego S.S. od rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK 372/25

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł :

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego S.Z. z dnia 21 sierpnia 2025 r. (k. 52-53 akt SN), ponowiony pismem z dnia 28 sierpnia 2025 r. (k. 59-60 akt SN), o wyłączenie SSN S.S. od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt III KK 372/25. W uzasadnieniu żądania – bez podania jego podstawy prawnej – wnioskodawca podniósł, że jeden z zarzutów kasacji dotyczy wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu pierwszej instancji – Sądu Rejonowego w Sanoku, a to w związku z wydaniem przez ten sąd wyroku z udziałem sędziego X.Y., powołanej na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie Krajowej Rady Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3). Obrońca wskazał, że SSN

S.S., wyznaczony do rozpoznania przedmiotowej sprawy w postępowaniu kasacyjnym, również został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w ww. trybie (uchwała KRS nr 313/2024 z dnia 10 maja 2024 r.), a zatem – w ocenie wnioskodawcy – z udziałem „wadliwego organu”. Obrońca, powołując się na uprzednio podnoszoną w tym zakresie rażącą obrazę przepisów postępowania, uznał – jak należy to odczytywać z treści wniosku – że rozpoznanie sprawy przez SSN S.S. spowodowałoby wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady sądu, naruszając też zasadę *nemo iudex in causa sua*. Autor przedmiotowej inicjatywy wskazał nadto, że referentem pierwotnie wyznaczonym do rozpoznania wniesionej kasacji była SSN A.D., powołana przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w tożsamym trybie, wobec której obrońca również złożył wniosek o wyłączenie, wskazując na wadliwość jej nominacji oraz argumentację, że okoliczność ta prowadzi do sytuacji, w której istnieje uzasadniona wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (k. 35-35v. akt SN).

Powyższy wniosek obrońcy – na mocy zarządzenia Przewodniczącego Wydziału I Izby Karnej – został zarejestrowany w Sądzie Najwyższym w kontrolce postępowań incydentalnych w repertorium KRI, nadając mu numer 1222 (k. 52. 58 akt SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Mając na uwadze treść i motywację przedmiotowej inicjatywy obrońcy – mimo braku wskazania w niej podstawy prawnej – należało potraktować ją jako wniosek o wyłączenie sędziego na zasadach ogólnych, tj. wniosek strony w trybie art. 42 § 1 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

Argumentacja zaprezentowana w uzasadnieniu wniosku wskazuje, że jego autor domaga się wyłączenia SSN S.S. od rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK 372/25, ze względu na wadliwość – jego zdaniem – procedurę powołania go na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, mianowicie z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Odnosząc się do tak przedstawionej motywacji wniosku, w pierwszej kolejności należy

podnieść, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, iż wątpliwość co do bezstronności sędziego nie może być wywodzona z samych kwestii ustrojowych związanych z jego powołaniem i to niezależnie od tego, w jakim okresie i z jakimi ułomnościami w procedurze nominacyjnej doszło do tego powołania (zob. m.in. postanowienie SN z 21 czerwca 2023 r., IV KK 460/19; postanowienie SN z 31 października 2023 r., V KK 358/23). Podnoszone zarzuty nie mogą mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do całych grup powołanych sędziów (zob. postanowienie SN z 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22).

Stanowisko to znajduje jednocześnie potwierdzenie w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., sygn. akt P 22/19, w którym wskazano mianowicie, że: „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Także z brzmienia art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622; dalej: ustawa o SN), dodanego ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1259) wynika, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności. Zresztą, skoro ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (vide art. 29 ustawy o SN), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (zob. postanowienie SN z 26 stycznia 2023 r., V

KK 485/21). Wobec powyższego, zachodzi zatem konieczność uznania, iż niedopuszczalne jest rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy z treści tego wniosku w sposób jednoznaczny wynika, że dotyczy on okoliczności przewidzianych w art. 29 § 5 ustawy o SN.

Tym samym wniosek o wyłączenie SSN S.S., jako oparty na wadliwości jego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, tj. w następstwie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, uznać należało za niedopuszczalny z mocy ustawy.

Powyższego stanowiska nie zmienia fakt, iż poprzedni referent sprawy o sygn. akt III KK 372/25, tj. SSN A.D., została wyłączona przez Sąd Najwyższy *de facto* ze względu na okoliczności dotyczące jej powołania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 2025 r., KRI 1165). Po pierwsze, zgodnie z treścią art. 8 § 1 k.p.k. sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Po drugie, stanowisko zaprezentowane w tym postanowieniu nie stanowi jednolitej linii orzeczniczej, gdyż w szeregu innych judykatów, Sąd Najwyższy nie uznawał tej okoliczności za wystarczającą dla zaistnienia przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k. czy też art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. Po trzecie wreszcie, podkreślenia wymaga, że orzeczenie to (jak też inne jemu podobne), opierało się na uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020, nr 2, poz. 7), która została uznana przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz (wyrok TK z 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, nr 61). W związku z powyższym, z dniem ogłoszenia rzeczonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego, uchwała ta nie wywiera skutków prawnych polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (zob.m.in. wyrok SN z 22

sierpnia 2018 r., III PK 71/17; postanowienie SN z 12 kwietnia 2021 r., I NZP 1/21; postanowienie SN z 23 września 2021 r., IV KZ 37/21; postanowienie SN z 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21; zdanie odrębne sędziego SN D.K. do uzasadnienia postanowienia SN z 14 marca 2023 r., III KK 435/22; wyrok SN z 19 maja 2023 r., I KA 4/23; postanowienie SN z 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z 2 lutego 2024 r., III KK 439/23). Zatem wbrew supozycjom wnioskodawcy, udział w składzie sądu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, a w konsekwencji w każdym przypadku skutkować koniecznością wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie SN z 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23).

Orzekanie przez takiego sędziego nie jest także równoznaczne ze złamaniem zasady *nemo iudex in causa sua*. W realiach niniejszej sprawy SSN S.S. nie orzeka „*we własnej sprawie*”, gdyż okoliczności „*jego sprawy*” nie stanowią przedmiotu postępowania, a wydane przez niego orzeczenie w żaden sposób nie będzie miało wpływu na sferę jego własnych uprawnień bądź obowiązków prawnych (zob. np. postanowienie SN z 2 października 2024 r., V KK 282/24 i przywołane tam judykaty). Tym bardziej, że wyłączenie sędziego od udziału w konkretnej sprawie nie narusza samo w sobie w niczym dalszego posiadania przez niego pełnych kwalifikacji do sprawowania wymiaru sprawiedliwości w innych sprawach (zob. J. Kosonoga [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, s. 544 i powołana tam literatura).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[WB]

[a.ł]

